

Négyezer műkedvelő együttes

Nemcsak a színházak, hanem a „színházpótló” műsoros előadások iránt is megnőtt az érdeklődés — állapította meg a Népművelési Intézet, amelynek adatai szerint a műkedvelő csoportok száma elérte a 4000-et, a rendszeresen szereplő színjátszók, versmondók irodalmiszinpad-tagok száma pedig megközelíti a 80 ezret. A műkedvelő együttesek az elmúlt esztendőben összesen 20 ezer előadást tartottak, s műsoraikkal számos olyan település lakóihoz is eljutottak, akik a kulturális központoktól távol élnek.

Az együttesek repertoárja a helybeli közönség érdeklődéséhez, igényeihez igazodik. Az értelmiségi foglalkozásuk és a diákok legszívesebben azokat az előadásokat látogatják, amelyeknek műsorán oratórikus színjátékok, modern egyfelvonásosok szerepelnek. A tanyasiak és a munkásszállások lakói a pódiumjátékokat és a vidám műsorösszeállításokat igénylik a műkedvelőktől. A felmérések szerint egyébként az oratórikus műsorok 30 százaléka kimondottan politikai, társadalmi ünnepre készül. Megszaporodtak a népi népművelési jellegű társadalmi megmozdulások is, és — a szabad idő növekedésével párhuzamosan — nőtt a társas összejövetelek, klubdelutánok, a baráti találkozók száma.

Az együttesekről készült kulturális portré arról vall, hogy míg korábban az irodalmi szinpad forma, a hagyományos színjátszás dominált, a legtöbb megyében ma már a szerkesztett műsorformák, a diákcsinpadok, az új pódiumi törekvések kerültek előtérbe. (MTI)

Halló, központ?

Ki tudná megmondani, a városban hány gyárnak, hivatalnak, székháznak, klinikának van telefonközpontja, s a kedves — és nem kedves — hívó csak kapcsolásuk után beszélhet, kérhet, sürgethet, reklamálhat vagy csicsereghet? Van, aki kezét csokolommal kezdi, van aki mérgeben olyanokat mond, hogy a telefonkagyló kiesik a központos kezéből.

Hogy dolgoznak, szeretik-e foglalkozásukat? — ezt kérdeztük tőlük. Telefonon.

12 — 425

— Tessék, gyermekklinika! Kit tetszik keresni?

Kovács Gyula, aki egyben a bejárat őrzője is, csodálkozik, hogy őt, a telefonost keresem. S megkérdem tőle, amit kevesen kérdeznek, hogy sok-e a dolga? Felsorolással felel: fél 8-tól délután 5-6-ig az érdeklődő szülők hívják orvosot és nővért és mindenképpen, este 7-től 12-ig pedig a gyermekorvosi ügyeletet csemeték. A központos 24 órát dolgozik, 24 órát szabad. Kovács Gyula 14 éve csinálja.

— Mi a legnehezebb? — Hogy sok az ingerült, ideges ember, azonnal, de rögtön feleletet akarnak. Nekem pedig mindenki ismeri kell a házban — nemcsak név, de telefonszám szerint is, hogy gyorsan kapcsolhassak. S ha nincs helyén az orvos, vagy ápolónő? Ki kell találnom, hogy a műtőben, a laborban, vagy a kórteremben keressék-e...

— És szép ez a munka? — Hát persze, szép is. Mert... mert amikor érzem, hogy egy kétségbeesett szülő van a vonalban, s azért sürget, már alig bír magával, hogy mi van a kicsivel, hát nekem kell pár jó szót mondani, s higgyék el, nem is esik nehezemre. A legtöbb örül

ennek, hálás érte. Ha görbák? Nyelek egyet, s azt mondom magamnak: nyugalom, neki biztos nagyobb baja, gondja lehet most, mint nekem.

13 — 200

— Tessék, városi tanács! — Csak hogy megkaptam. Mindig foglaltat jelzett! — Sajnos, sok a hívó, kérem.

Előadom, milyen ügyben... De máris közbeveti a kedves nő hangja: bocsánat, tessék maradni egy pillanatra, hívják megint. — Maradok a vonalban, míg újból hallózik. Aztán még többször így járok. Igyekezem hát szűkre fogni kérdésnyilatkozatát, mert őt szídják, ha sokáig feltartom.

— Szídják a központos enélkül is eleget. Ha városi vonalat keresnek bentről, s egy városi hívással összefutnak, a kinti hívó nem az automata központos gyalázza. Van önnök fogalma róla, milyen idegesek az emberek? Mondanom se kell, hogy a lakáshivatalt hívják legtöbbször. Ott mindig foglaltak a vonalak. S ha szölok, hogy tessék várni, még megkaphatom a magamét. Akinek lakásgondja van, azt még meg tudom érteni, de aki azért udvariatlan, mert ő névtelenségben maradhat, míg én megtalálható, „kinyomozható” vagyok, s így szívem szerint vissza se igen felelhetek...

Király Andrásné, a városi tanács telefonközpontjának kezelője nem egyszerűen mondta ezt el. Mondatonként. Közben járt a keze. Kérdezett, felelt, köszönt és kapcsolott. Dolgozott. Tizenhat éve csinálja.

11 — 771

— Textilművek. Először a központosot mutatja be Kovács Sándorné.

Az igazat megvallva ezért hálás vagyok, legalább még egy szempontot adott: műszakilag is érteniük kell bizony egy, s más a telefonközpontosoknak. Négy-száz központos, háromszáz mellékvonal — ez gyorsaságot követel, mintha 3-4 vonalat kezelnének.

Az előtt irattáros volt Kovács Sándorné, három éve telefonos, s ezt jobban is szereti. Kétten vannak a központosban. Már ismerik az irodabelléket, műhelyvezetőket, s ha a munkásokat nem is mind, azért csak megletnek mindenkit, akit telefonhoz kérnek. A munkakörülmények hasonlóak, a feladatok is. Most arra kérem a textilgyár központosát, róluuk, telefonálókról szóljon. A többiek is emlegettek már sok mindent modorunkról. Kovácsné szerint nála nem ilyen rossz az összkép: legtöbbször szíven beszélünk, köszöntjük az ismeretlen, de korántsem személytelen központos. De...

— Van, akinek mindenáron megkeresem a hívót... Mert szépen beszélve, mert nem azt hiszi, hogy egy alkatrészt vagyok csak a gépben.

— Vannak szimpatikus és unszimpatikus hangok?

— Nem hangok. Hanghordozások. Ön eltűri, ha görbában parancsolgatnak? Na, ugye. Én meg nem is tudom, mivel beszélék, ennyivel egyszerűbb az emberi kapcsolat. Higgye el, a szép beszéd, az udvariasság belőlünk is a legjobbat hozza ki.

— Köszönöm, hogy vállalta a telefonismerkedést.

— Akkor én is hadd kérjek valamit. Írja meg legyen szíves: nem könnyű munka ez. Nem ücsörgés. Próbálják az embereket megérteni.

En is ezt szeretném.

P. Szőke Mária

Nem lehet visszaperelni

Nyugtalanítanak az üzemi balesetek. A statisztika általában növekedést mutat és rideg számai mögött kisebb-nagyobb tragédiák húzódnak. Viszonylag sok a baleseteket követő társadalombiztosítási per. A balesetek után ugyanis mind az SZTK-nak, mind a munkáltató üzemnek, vállalatnak kötelezettsége van. Az SZTK a jogszabályoknak megfelelően és késedelem nélkül intézi a balesetet szenvedetteknek a táppénz fizetését. Viszont a betegállományban otthon vagy súlyosabb esetben kórházban levő dolgozó táppénze és teljes keresete között számottevő a különbség. Ezt a munkáltató gyának, vállalatnak kell fizetnie minden olyan esetben, amikor elégtelen a védőfeszítés, illetve ha a baleset ellenőrzésekkel elkerülhető lett volna. A baleset és a teljes kereset közötti különbség megtérítését a balesetet szenvedettnek a vállalat munkáltatója, ha a döntőbiztosítástól, ha pedig ott nem intézik megnyugtatóan, polgári peres úton kell kérnie. Ha a baleset a munkáltató hibájából következett be, akkor az SZTK — ha ez sem megy megegyezéssel — peres úton kéri a táppénz és a szabálytalanságok eltűrése nagy veszedelemeket rejt. S ön maga és családja ellen cselekszik az a dolgozó, aki nem használja a védőfelszerelést, vagy egy-egy gépen nem az előírások szerint dolgozik.

A táppénz a teljes kereset biztosítása egy-egy baleset után cseppet sem gazdaságos. Mert nem lehet visszaperelni az elvesztett utakat, összeroncsolt lábát stb. sem, akárcsak az elvesztett életet. De szüntelenül perelni kell azért, hogy mind a munkáltatók, mind a dolgozók a lehető legtöbbet tegyenek a baleset ellen. A baleset megelőzésére, illetve a veszély megelőzésére.

A növekvő üzemi balesetekre tekintettel vizsgálta a Csongrád megyei főügyészség a társadalombiztosítási perek törvényességét. A törvényesség, a bíróságok ítélkezési gyakorlata általában jó, kiegészítendő. A vizsgálat viszont megállapította, hogy az övönrendszabályok előírásainak érvényesítésében még jócskán van tennivaló. A munkáltatók igen sokszor nem biztosítják a megfelelő védőberendezéseket. Gyakori az olyan per, amelyből az is kitűnik,

hogy a munkáltatók nem ellenőrzik az övönrendszabályi előírások megtartását, eltűrik a dolgozók övönrendszabályba ütköző munkakódását. Az előírásoktól eltérő munkára a fizetési megtagadás ellen benyújtott keresetekben hivatkoznak és a dolgozó kizárólagos — balesetet előidéző — magatartására utalva kéri a munkáltatót a bíróságtól a térítési határozat hatályaon kívül helyezését. Az ilyen kérelmeket a bíróság — nagyon helyesen — elutasítja, mivel övönrendszabály-sértésnek tekinti, ha a munkáltató eltűri a rendellenes munkát, illetve nem teljesíti ellenőrzési kötelezettségét.

A társadalombiztosítási perek sokfélék, de a bíróság ítélkezési mindenkor szocialista jogrendszerünk alapján születnek. A balesetekből, az ezzel összefüggő büntető és polgári perekből végre le kellene vonni a tanulságokat! Sajnálatos, hogy mind a munkáltatók, mind a dolgozók könnyen felejenek. Nyilvánvaló pedig, hogy kellenek a megfelelő védőeszközök, az ezzel összefüggő biztonsági berendezések, mert ezek legközvetlenebbül védik az embert. A gyári nemtörődomség, a szabálytalanságok eltűrése nagy veszedelemeket rejt. S ön maga és családja ellen cselekszik az a dolgozó, aki nem használja a védőfelszerelést, vagy egy-egy gépen nem az előírások szerint dolgozik.

A táppénz a teljes kereset biztosítása egy-egy baleset után cseppet sem gazdaságos. Mert nem lehet visszaperelni az elvesztett utakat, összeroncsolt lábát stb. sem, akárcsak az elvesztett életet. De szüntelenül perelni kell azért, hogy mind a munkáltatók, mind a dolgozók a lehető legtöbbet tegyenek a baleset ellen. A baleset megelőzésére, illetve a veszély megelőzésére.

Morvay Sándor

Játék a vevővel?

Közismert, hogy hiánycikk a női vékonyzárd harisnyanadrág — írja Sz. M. (Lenin krt. 18.) olvasónk. De úgy látszik, az idén valamit javulhatott az ellátás. Nem mintha olvasónknak sikerült volna kapnia ebből a tetszetős és hasznos harisnyafaltból, de gyakran kapta a választ — a Centrum Áruházban például, vagy az Iskola utcai Kroko divatáruházban —, hogy: „Tegnap volt, de elfogyott”, vagy: „Holnap tessék benézni, majd lesz”. De amikor „benézett”, éppen semmi nem volt. Nem csoda hát, ha megkérdézi olvasónk: van vagy nincs harisnyanadrág? S ha van, akkor miért éppen akkor nincs, amikor a vásárló keresi? Avagy: játék a hiánycikkkel és a vevővel?

Magas zsirtartalmú, jó minőségű

főző- vaj

februártól áprilisig

1 kg 36,— Ft

áron kerül értékesítésre az élelmiszer-boltokban. Közúletek és élelmiszer-boltok részére minden mennyiségű biztosítunk. Rendelési Tejüzem Szeged. Párizsi krt. 16. címre kérjük leadni.

Cs. m. Tejipari Vállalat Szeged

HK. 94

Utcaneveket Odesszának

Nem testvérvárosunknak kérünk potekciót, hanem a mi Odessza városrésznünknek az ügyében szólunk ismét, ki tudja, hányadszor. Múlt heti levélre érkezett újabb levél — ezúttal Vincze József XIX. sz. házban lakó olvasónktól —, hogy minek csinálunk éveken át dzsungelt egy új városrészből? Nagyon sok kellemetlenségük volt már abból, hogy az össze-vissza és félreérthető számozás miatt nem találták meg őket. Legyen már egyszer rend, kérik.

Van egy konzervatív javaslatunk annyiira régmódi, hogy csak halkan merjük mondani, hátha valaki megemlíti, tőle loptuk az ötletet. Azt tudnillik, hogy legkönyvebb az utcákat megkülönböztetni, ha elnevezzük őket. Ki is lehetett az a „haza bölcse”, aki ezt kitalálta?

„Elapadt”
a tej
a boltban

Miért van a szép dorozsmai tejbolt? — kérdezi Szántó Lászlóné (Kiskundorozsma, Balajthy u. 11.). Nem véletlen a kérdés, ugyanis olvasónk leírja, hogy egy idő óta nem kapnak reggelente tejet, s délután egy, másfél órára várakozás után közlik, hogy elfogyott. Ha eddig lehetett ott friss tejet kapni, mi az oka, hogy „elapadt” a tejforrás?

Emberségből
példa

Arról értesített bennünket Gy. Antalné (Szeged, Kőztársaság tér 3.), hogy a lapunkban megjelent és a család mostoha sorsáról írt cikk után megkereste őket Horváth Jenőné kezdeményezésére három ferencszállási asszony és sok ajándékot, élelmet vittek családjuknak. Mi is megköszönjük, hogy emberségből ilyen szép példát adtak, nyíre szívükön viselték mások gondját a ferencszállási asszonyok.

A csoda- disznó

A háziasszonyok gyakran válogatnak a hentesnél: „abból kérek... abból, nem inkább a másikból...” és így tovább. A jobb minőségért való hadakozásnak az állattenyésztési szakemberek több okát is tudják, ezek közül az egyik leglényegesebb az, hogy nem egységes a hizlálásra fogott fajta. Ezért eltérő húsmennyiséget kapnak és gyakran a hús rovására túlságosan nagy a zsír-

tartalom, vagy mócsingos a hús. Ezekben a panaszokon szinte egy csapásra változtat majd az új magyar húsertés, amelynek nagyobb arányú állattenyésztési Kutató Intézetet bízták meg. A szakemberek egy olyan hibrid-sértést állítanak elő, amely

mindent „tud”, amit csak a háziasszonyok megkívánnak. Az új csodasértés karéjának keresztmetszete lényegesen nagyobb az eddigi fajtánál és elérheti a 36 négyzetcentimétert. A két hátsó sonka súlya 20 — 20 kilogramm lesz, ami egy 100 kilós jószágnál kitűnő eredménynek számít, különösen ha azt is tekintetbe vesszük, hogy a sonkában a hús aránya legalább 80 százalékos. Az állat átlagos hátszalonna-vastagsága 30 milliméter lesz. A hús minősége egészen kitűnőnek ígérkezik, ízletes porított és sültet készíthetnek belőle a háziasszonyok... Nem lényegtelen az sem, hogy egy kocától évente legalább 18 hízó tudnak majd felnevelni.

Felszállt a mezei flotta

Rövid téli pihenő után visszaérkeztek Budaörsről a növényvédő repülőgépek és mindenütt munkához kezdtek. Amikor az időjárás megengedi, főleg a reggeli szélcsendes órákban szállnak fel, hogy hasznos terhelést, a műtrágyát kiszórják a búzaföldekre.

Az idén új rendszert vezetnek be a mezei flotta jobb gazdaságosabb kihasználására. Egy-egy gépet egész esztendőre bérbe adták a Felgyői, a Hódmezővásárhelyi, a Gorzsi és a Pankotai Állami Gazdaságnak, illetve a székkutasi Új Élet és a fábianszabasi Kínizsi Termelőszövetkezetnek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy csupán ezek a gazdaságok használják, mert más mezőgazdasági társulásoknak is átadják, természetesen bizonyos többletdíj ellenében. A korábbi években Algyő határában a rizsföldeken vegyszeres gyomirtásra már vett igénybe repülőgé-

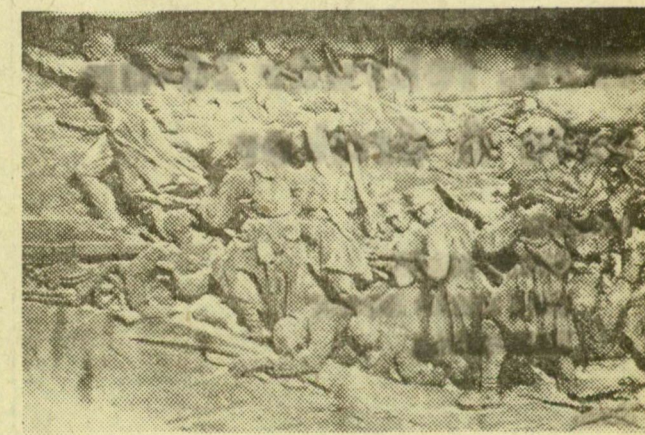
pet a szegedi Felszabadulás Termelőszövetkezet is.

A hetedik gépet a Repülőgépes Növényvédelmi Állomás egyelőre Budaörsön tartálékolja. Ezt majd a makói tájkörzetben vetik be a vöröshagyma legveszedelmesebb gombakártevőjének, a peronoszpórának a leküzdésére, illetve a veszély megelőzésére.

Program- nyelv

Számítógépek alkalmazása az irányítástechnikában címen kétnapos szimpozium kezdődött tegnap Budapesten, a Technika Házában. Tizen-négy előadás foglalkozik a modern gépek alkalmazásának technikájával és az ügynevezett programnyelvvél.

Szeged szobrai

Hősi emléktábla

(185.) A Dóm bal oldali tornyának falán helyezték el Margó Ede Hősi emléktábláját. Az öntött bronzból készült munka az V. honvéd gyalogezred halottainak állt emléket.

Időközben „megkerült” a Rózsa Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola előtt álló Diákőrség című szobor készítőjének neve. Az alkotás Szabó Sándor Budapesten élő szobrászművész munkáját dicséri.

SZERDA.
1970. FEBRUÁR 25.

DELMAGYARORSZÁG 5